

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Kokoustiedot

Aika 01.09.2020 tiistai klo 18:00 - 19:05

Paikka Sähköinen kokous / Kirjastotalo, Raisio-huone

Lisätietoja

Saapuvilla olleet jäsenet

Risto Rihko, puheenjohtaja
Eeva Savola, varapuheenjohtaja
Jyrki Aaltonen
Satu Hakanurmi
Juhani Hietala
Mirja Hurskanen
Anita Ruusuranta
Tapio Soiniitty
Jan Stenlund
Sampsa Suominen-Suvisaari
~~Anneli Vainio~~

Muut saapuvilla olleet

Kristiina Engström
Leena Laakso
Esa Ilanti
Tiina Salo

Reijo Hakorinta
Ida-Maria Hallongren
Margit Lind-Hiltunen

kaupunginhallituksen edustaja
esittelijä, vs. sivistysjohtaja
talouspäällikkö
kirjasto- ja kulttuuritoimen-
johtaja
liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
nuorisovaltuuston edustaja
pöytäkirjanpitäjä

Asiat 37 - 52 §

Allekirjoitukset

Risto Rihko
puheenjohtaja

Margit Lind-Hiltunen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Raisio, 7.9.2020

Satu Hakanurmi

Jan Stenlund

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Raisio, 8.9.2020

Margit Lind-Hiltunen
Pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite	Otsikko	Sivu
1	37 §		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
2	38 §		Pöytäkirjantarkastajien valitseminen	4
3	39 §		Esityslistan hyväksyminen	5
4	40 §		Sivistyskeskuksen ajankohtaiset asiat 1.9.2020	6
5	41 §		Vapaa-aikalautakunnan käyttötalouden toteutuma kesä- ja heinäkuu 2020	7
6	42 §		Etsivän nuorisotyön lisämäärärahaesitys vuoden 2020 talousarvioon	10
7	43 §		Nuorten työpajatoiminnan lisämäärärahaesitys vuoden 2020 talousarvioon	11
8	44 §		Oman työn ohella henkilökunnalle maksettavat korvaukset	12
9	45 §	1	Valtuutettu Jari Salosen ym. valtuutettujen aloite koskien lasten ja nuorten lukutaidon vahvistamista teatterin ja draaman keinoin	13
10	46 §	2	Sopimus taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän järjestämisestä Turun musiikinopetus Oy:n kanssa	17
11	47 §		Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan viransijaisen määrääminen	19
12	48 §		Viestintätiimin vs. tiiminvetäjän palkkaus	20
13	49 §		Liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan irtisanoutuminen ja viran auki julistaminen	21
14	50 §	3	Uintikeskus Ulpukan harjoituskortit	23
15	51 §		Uintikeskus Ulpukan kahvion vuokra heinäkuulta 2020	25
16	52 §		Ilmoitusasiat 1.9.2020	26
Muutoksenhaku				
	37-52 §		Muutoksenhakuohje	28

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

37 §**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen****Päätösehdotus**

Vapaa-aikalautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

38 §**Pöytäkirjantarkastajien valitseminen****Päätösehdotus**

Vapaa-aikalautakunta valitsee tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Anneli Vainion ja Satu Hakanurmen.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta valitsi tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Satu Hakanurmen ja Jan Stenlundin.

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

39 §**Esityslistan hyväksyminen****Päätösehdotus**

Vapaa-aikalautakunta käsittelee asiat laaditun esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Asianro 294/00.02.02/2020

§ 40**Sivistyskeskuksen ajankohtaiset asiat 1.9.2020**

Vapaa-aikalautakunnalle kerrotaan kokouksessa tarkemmin lautakunnan vastuulle kuuluvien palveluiden sekä henkilöstön tilanteesta tällä hetkellä.

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunnalle annetaan tiedoksi sivistyspalveluiden järjestämisen tilanne Raisiossa.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 289/02.02.02/2020

§ 41**Vapaa-aikalautakunnan käyttötalouden toteutuma kesä- ja heinäkuu 2020**

Talouspäällikkö Esa Ilanti 20.8.2020

Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia palvelualueiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu toimintakatteesta (nettobudjetti).

Lautakunnat laativat hyväksytyn talousarvion perusteella yksityiskohtaisen käyttösuunnitelman palveluittain. Käyttösuunnitelman sisällöstä ja siihen tehtävistä muutoksista päättää lautakunta. Työllisyysmäärärahamuutokset ja koululaisten kesätyövarauksen jakamiseen liittyvät muutokset jaetaan keskuksille talousjohtajan hyväksymänä (TAM2020).

Talousarvion toteutumista seurataan toimielimissä kuukausittain. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee tieto asiasta saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset. Pienten määrärahamuutosten (esim. hankeavustukset) vuoksi ei tehdä talousarviomuutosta, ellei ole oletettavissa, että muutos voi vaikuttaa tili- ja vastuuvapauden perustana olevan toimintakatteen muodostumiseen.

Vapaa-aikalautakunnan ulkoiset toimintakulut 30.6.2020 olivat n. 1,7 M€ toteutumisprosentin ollessa 45,2 % (ulk. ja sis. 3,2 M€, 46,7 %). Toimintatuloja kertyi n. 0,5 M€ toteutumisprosentin ollessa 44,4 % (ulk. ja sis. 0,5 M€, 42,2 %), toimintakate oli 1,2 M€.

Talousarvion mukaisen laskennallinen toteutuman kesäkuussa tulisi olla 50 %.

Koronan vaikutukset lautakunnan talouteen keväällä 2020:

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Kirjasto oli suljettuna 18.3. alkaen ja asiakkaiden myöhästymismaksujen kertyminen on keskeytetty ja eräpäivät siirrettiin kesäkuulle, myöhästymismaksu- ja kertyi puolet aiempaa vähemmän (-7000 €) ja palkkamenot -52 000 € verrattuna kevääseen 2019.

Kulttuuripuolelle ei juuri ollut taloudellista vaikutusta.

Liikunta, Uintikeskus Ulpukka oli suljettuna 15.3. alkaen, sisäliikuntatilat ja ohjatut liikuntapalvelut oli suljettu 17.3. alkaen. Peruutetuista tilavuoroista ei peritty maksuja normaalin käytännön mukaisesti.

Ulpukan pääsymaksujen tulot jäivät reilun 100 000 € (-31 %) alle viime kevään tasosta ja ne toteutuivat vain 35,5 %:sti. Henkilöstömenot olivat -64 000 € (-15%) pienemmät kuin vuonna 2019. Ulpukan henkilöstö, liikuntahallin henkilöstö ja jäähallihenkilöstö olivat palkanmaksun keskeytyksessä. Osa henkilöstöstä sai muuta työtä SoTe palveluista, heidän palkkansa oli koko ajan liikuntapalveluilta. Muu henkilöstö oli osin etätöissä osin normaalisti ja kaikki olivat vielä 14 päivää lomautettuna.

Nuorisotilat suljettiin 17.3. alkaen. Nuorisotyöntekijät pitivät yllä etäpalveluja some-kanavien ja verkkopalvelujen kautta. Jalkautuvaa nuorisotyötä tehtiin keskustan alueella. Tulopuolelle ei juuri ollut vaikutusta, palkkojen pienentyminen oli -22 000 € (-7%) kuin keväällä 2019.

Heinäkuun toteutumat 20.8.2020 tilanteen mukaan olivat seuraavat, ulkoiset toimintakulut n. 1,9 M€ toteutumisprosentin ollessa 51,1 % (ulk. ja sis. 3,6 M€, 53,4 %). Toimintatuloja kertyi n. 0,5 M€ toteutumisprosentin ollessa 46,5 % (ulk. ja sis. 0,5 M€, 44,0 %), toimintakate oli 1,4 M€.

Laskennallisen toteutuman tulisi olla heinäkuussa 58,3 %.

Oheismateriaali	1	06 2020 vala ulk ja sis.pdf
	2	06 2020 vala ulk.pdf
	3	07 2020 vala ulk ja sis.pdf
	4	07 2020 vala ulk.pdf

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta merkitsee kesä- ja heinäkuun 2020 käyttötalouden toteutuman tiedokseen.

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Valtuusto

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Asianro 377/02.02.00/2020

§ 42**Etsivän nuorisotyön lisämäärärahaesitys vuoden 2020 talousarvioon**

Talouspäällikkö Esa Ilanti 26.8.2020:

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 3.4.2020 päivätyllä päätöksellä myöntänyt Raision kaupungille 20 840 euron avustuksen käytettäväksi kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkauskuluihin. Avustuksen käyttöaika on 1.8.2020 – 31.12.2020.

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2020:

Tulot

3330.441011 Muut tuet ja avustukset 20 840 €

Menot

4004.441011 Työsuhteisten kuukausipalkat 17 000 €

4100.441011 Kvtel-maksut 3 840 €

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle lisämäärärahaa vuoden 2020 talousarvioon esitetyn mukaisesti.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 377/02.02.00/2020

§ 43**Nuorten työpajatoiminnan lisämäärärahaesitys vuoden 2020 talousarvioon**

Talouspäällikkö Esa Ilanti 26.8.2020:

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 3.4.2020 päivätyllä päätöksellä myöntänyt Raision kaupungille 65 000 euron avustuksen nuorten työpajatoimintaan.

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2020:

Tulot

3330.441040 Muut tuet ja avustukset 65 000 €

Menot

4004.441040 Työsuhteisten kuukausipalkat 49 000 €

4100.441040 Kvtel-maksut 10 500 €

4340.441040 Asiantuntijapalvelut 1 500 €

4410.441040 Majoitus- ja ravitsemuspalvelut 1 000 €

4420.441040 Matkustus- ja kuljetuspalvelut 1 000 €

4440.441040 Koulutus- ja kulttuuripalvelut 1 000 €

4470.441040 Muut palvelut 1 000 €

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle lisämäärärahaa vuoden 2020 talousarvioon esitetyn mukaisesti.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 337/01.02.00/2020

§ 44**Oman työn ohella henkilökunnalle maksettavat korvaukset**

Talouspäällikkö Esa Ilanti 27.8.2020:

Palvelusihteeri Margit Lind-Hiltunen hoitaa ajalla 1.6.2020 – 31.10.2020 oman työnsä ohella sivistyskeskuksen palvelusihteerin (lautakunnan sihteerin) tehtäviä.

Työehtosopimusten mukaan, jos viranhaltijan/työntekijän tehtävien vaativuus olennaisesti muuttuu vähintään kahden viikon ajaksi toiseen virkaan tai tehtävään siirtymisen tai tehtävien uudelleenjärjestelyn vuoksi, tehtäväkohtaista palkkaa tarkistetaan, jos se ei vastaa muuttuneita tehtäviä.

Vuosilomasijaisuuksissa tehtäväkohtaisen palkan korottaminen koskee vähintään kaksi viikkoa kestäviä tehtäviä. Soveltamisohjeessa todetaan, että "Tehtävän vaativuuden muutoksen perusteena voi olla mm. siirto toiseen virkaan tai tehtävään, määräaikainen lisätehtävä tai tehtävien muuttaminen olennaisesti vaativammaksi tai vähemmän vaativaksi."

Raisiossa on ollut käytäntönä, että oto-korvauksena suoritetaan pääsääntöisesti 5 %:n suuruinen korvaus ja poikkeustapauksessa 10 %:n suuruinen korvaus.

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää, että Margit Lind-Hiltuselle maksetaan ajalta 1.6.2020 – 31.10.2020 vapaa-aikalautakunnan asioiden valmistelusta johtuen 10 % suuruinen lisä tehtäväkohtaiseen palkkaan.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Palvelusihteeri Margit Lind-Hiltunen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo toimi sihteerinä tämän pykälän ajan.

Tiedoksi

Margit Lind-Hiltunen, Liikunta- ja nuorisopalvelut
palkat

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Kaupunginvaltuusto

§ 98

2.9.2019

Asianro 869/12.03.00/2019

§ 45**Valtuutettu Jari Salosen ym. valtuutettujen aloite koskien lasten ja nuorten lukutaidon vahvistamista teatterin ja draaman keinoin****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 2.9.2019 98 §

Valtuutettu Jari Salonen jätti seuraavan aloitteen:

”Suomen kunnissa tulisi tehdä työtä lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi. Yksi ratkaisu siihen olisi tukea lukutaitoa teatterin ja draaman keinoin.

Suomalaisten lukutaito on rapistumassa. PISA-arvioinnissa Suomen kansallinen keskiarvo (536) sijoittuu tyydyttävälle suoritustasolle. Arvioinnin mukaan heikkoja lukijoita oli kahdeksan prosenttia. Eurostatin tutkimusten (8/2016) mukaan Suomessa on enemmän koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle pudonneita nuoria kuin muissa Pohjoismaissa. Lukutaito on yksi avaintekijä syrjäytymisen ehkäisyssä. Se on myös elinikäisen oppimisen perusta. Vankka pohja lukutaidolle luodaan lapsena. Lukutaito on taito, joka kehittyy ja jota tulee kehittää koko elämän ajan.

Lukutaidon kehittämisessä on tärkeää löytää lapsia ja nuoria kiinnostavia tekstejä ja tekstityyppejä sekä laajentaa käsitystä lukemisesta. Jos kaunokirjallinen teos ei tunnu lapsesta tai nuoresta omimmalta lukemisen muodolta, voimme kannustaa esimerkiksi tietokirjojen tai rap-lyriikoiden pariin. Sanat haltuun -hankkeessa lukutaitoa lähestyttiin rap-musiikin keinoin. Hankkeen työpajojen vaikutuksia tutkittaessa puolet nuorista koki oppineensa uutta, 30 prosenttia kiinnostui uudentlaisista teksteistä, ja yli 20 prosenttia muutti suhtautumistaan lukemiseen.

Yksi ratkaisu lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen on, että kunnassa tehdään lukutaitoa edistävää työtä teatterin ja draaman keinoin. Kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen ei synny itsestään, vaan se vaatii uudentlaisia menetelmiä. Kirjastojen kirjavinkkaukset voisi toteuttaa draaman keinoin tai ilmiöpohjaisesti yhdessä tehden. Tätä työtä voitaisiin tehdä kirjastomme ja paikallisten taiteen ammattilaisten, kulttuurijärjestöjen tai -yritysten kanssa draamapedagogiikan keinoin. Kaupungit tai kunnat voivat toteuttaa lukutaitoa edistävää työtä teatterin ja draaman keinoin myös alueellisesti, yhteisenä ja rajat ylittävänä toimintana. Hyviä esimerkkejä jo toteutetuista toimenpiteistä muualla Suomessa ovat mm kirjaston teatteritāti- ja kirjavinkkaustoiminta. Hyviksi todettuja konsepteja on mahdollista monistaa mihin tahansa kuntaan. Muun muassa Helsingin teatteritāti Minna Rimpilä on luvannut auttaa toiminnan

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

käynnistämisessä. Hankkeen kummeiksi voidaan pyytää oman alueen kirjailijoita.

Me allekirjoittaneet esitämme/Kokoomuksen ja RKP:n valtuustoryhmä esittää, että Raisiossa aloitetaan lukutaidon vahvistaminen teatterin ja draaman keinoin ja selvitetään samalla aloittamiseen liittyviä toiminnallisia ja taloudellisia yhteistyövaihtoehtoja.

Raisiossa 2.9.2019

Jari Salonen	Helena Viljanen
Elisa Vuorinen	Tuija Hyytiä
Heikki Laine	Tanja Parkko
Janette Broberg	Eeva Savola
Markus Maunula	Jukka A. Rantala
Harri Seikola	Jonni Moislahti
Annika Ollila	Jari Pulkkinen
Janne Laulumaa	Merja Niemi
Emma Lindqvist"	

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 16.9.2019 301 §

"---Kaupunginhallitus lähettää---valtuutettu Jari Salosen ym. valtuutettujen aloitteen koskien lasten ja nuorten lukutaidon vahvistamista teatterin ja draaman keinoin sivistyskeskuksen valmisteltavaksi."

Vapaa-aikalautakunta 1.9.2020

Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo 19.8.2020:

Valtuustoaloitteessa esitetty huoli lasten ja nuorten lukutaidon rapautumisesta on todellinen. Viimeisemmän PISA-tutkimuksen mukaan suomalaislasten lukutaito on taantunut, ja erot tyttöjen ja poikien lukutaidossa ovat OECD-maiden suurimmat. Tuoreessa Pisa-tutkimuksessa ero tyttöjen hyväksi oli Suomessa 52 pistettä, kun se keskimäärin oli 30 pistettä. Unicefin tutkimuksen mukaan eriarvoistumista on myös ala- ja yläkoululaisten välillä. Suomalaiset alakoululaiset sijoittuvat lukutaidossa OECD-maissa sijalle kolme, mutta yläkoulun 15-vuotiaat tipahtavat sijalle 15. Kuten aloitteessa todetaan,

lukutaito – tai sen puute – ovat keskeisiä tekijöitä syrjäytymisessä. Tulevaisuuden työelämä ja vauhdilla muuttuva maailma ympärillämme vaativat jatkuvasti uuden oppimista, sisäistämistä ja soveltamista – lukemista ja kirjoittamista.

Uudistetussa kirjastolaissa (2017) yleisen kirjaston tehtävänä on muun muassa edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä tukea monipuolista lukutaitoa. Raisiossa kirjasto tekee suunnitelmallista ja koulujen ja varhaiskasvatuksen arvostamaa mediakasvatustyötä yhteistyössä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Raision vuosittain tarkistettava mediakasvatussuunnitelma etenee esikoulu- laisten kirjastokierroksista lukemaan houkutteleviin, ikäkaudelle sopiviin kirjavinkkauksiin, media- ja nettitaitojen opetteluun, tiedonhakuprojekteihin ja yläkoulussa toteutettaviin genre- ja kotimaisen kirjallisuuden vinkkauksiin. Viime vuosina kirjastoyhteistyö on laajentunut myös perinteisen äidinkielen opetuksen ulkopuolella, esim. terveystiedon tunneilla osallistutaan Minäkuva Mediassa työpajaan, jossa pohditaan mm. mainosten mies- ja naiskuvia, kuvankäsittelyä sekä somen aiheuttamia ulkonäköpaineita.

Kirjasto tilaa ja kokoaa koulujen kirjasarjalaatikat ja opastaa kouluja e-oheislukemiston käytössä sekä ohjeistaa kouluja koulukirjastojen hoidossa. Lisäksi kirjasto on mukana koulujen monialaisten oppikokonaisuuksien toteuttamisessa esimerkiksi järjestämällä asiantuntija- tai taiteilijavierailuja ja kokoamalla aineistopaketteja näihin kokonaisuuksiin. Kirjasto on myös yhdessä koulujen kanssa kutsunut useita lasten ja nuortenkirjailijoita vierailemaan koululaisille.

Kirjasto on toteuttanut vuosittain erilaisia AVI-rahoitteisia hankkeita, mm. yläkoulun kanssa rap-lyriikka-, elokuva- ja pelihankkeita sekä alakoulujen kanssa mm. Yökirjasto- ja Lukulehmä-hankkeet sekä erilaisia kirjailija- ym. vierailuja ja teemapäiviä. Esimerkiksi Tikkumäen talli ja Lukulehmä -hankkeissa mukana oli raisiolainen lastenkirjailija Reetta Niemelä. Raision kirjasto on aktiivisesti mukana alueellisessa lukutaitotyössä, mm. useassa AVI-hankkeessa ja Alueellisen kehittäjäkirjaston (Turku) vetämissä hankkeissa, esimerkiksi yli kuntarajojen toimivassa Lukulähetit -vinkkaus- ja koulutusrenkaassa. Näihin hankkeisiin on sisältynyt myös erilaisia teatterin ja draaman keinoja käyttäviä menetelmiä.

On arvokasta, että valtuusto on nostanut esiin lukutaidon ja lukemisen merkityksen ja kirjaston lukemiskulttuurin eteen tekemän työn. Kirjasto kehittää jatkossakin yhteistyötään ja menetelmiään yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa, joskin kirjaston lastenkirjastotyön resurssit ovat vähentyneet puoleen syksyllä 2019. Yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa on aiemmin tehnyt kaksi korkeakoulutettua kirjastonhoitajaa, syksystä 2019 lähtien vain yksi, sillä kirjasto ei saanut täyttölupaa alakoulujen ja eskariryhmien yhteistyöstä vastanneen kirjastonhoitajan tehtävän täyttöön. Koska kirjastossa

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

on myös muita vakansseja täyttämättä, ei kirjasto tällä hetkellä pysty kaikin osin aiemman tasoiseen yhteistyöhön koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Liitteet 1 Mediakasvatussuunnitelma 2020.pdf

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta antaa valtuutettu Jari Salosen ym. valtuutettujen valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Asianro 1140/12.03.04/2019

§ 46**Sopimus taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän järjestämisestä Turun musiikinopetus Oy:n kanssa**

Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo 19.8.2020:

Turun kaupunki yhdisti vuonna 2018 Turun konservatorion kannatusyhdistys ry:n ja Turun seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n järjestämän ja ylläpitämän musiikin opetuksen ja koulutuksen yhteen organisaatioon, Turun musiikinopetus Oy:lle, joka aloitti toimintansa 1.1.2020 alkaen.

Raision vapaa-aikalautakunta hyväksyi kokouksessaan 10.12.2019 § 83 Turun konservatorion kannatusyhdistys ry:n ja Turun seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n kanssa taiteen perusopetuksesta tehtyjen sopimusten siirron entisin ehdoin Turun musiikinopetus Oy:lle siirtymäajaksi 31.12.2020 asti ja edellytti, että uudet sopimukset neuvotellaan Turun musiikinopetus Oy:n kanssa vuoden 2020 aikana.

Raision kaupungin aiempien, Turun konservatorion ja Turun seudun musiikkiopiston kanssa tekemisen sopimusten mukaisesti Raisiolla on tällä hetkellä yhteensä 62 oppilaspaikkaa Turun musiikkiopetus Oy:ssä. Näistä 41 oli käytössä lukuvuonna 2019 – 2020. Lisäksi Raisiolla on 20 paikkaa Naantalin kaupungin ylläpitämässä Naantalin musiikkiopistossa.

Nyt Turun musiikinopetus Oy on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä musiikin ammatillisen koulutuksen ja taiteen perusopetuksen järjestämisluvan ja siihen liittyvän opetustuntikohtaisen valtionosuusrahoituksen. Opetushallitus on myös määritellyt opetussuunnitelman perusteet.

Turun musiikinopetus Oy tarjoaa Raisiolle uutta sopimusta taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän järjestämisestä 1.1.2021 lukien. Uuden oppilaspaikan kuntamaksusuudeksi Turun musiikinopetus Oy esittää 1 220 €/ oppilas / vuosi, jolloin 40 oppilaspaikan kustannukset olisivat yhteensä 48 800 €/vuosi. Aiemmin vuonna 2019 Turun Konservatorion ja Turun seudun musiikkiopiston yhteenlaskettujen oppilaspaikkojen kustannus on ollut 53 901,50 €/keskimäärin 43 oppilaspaikkaa ja vuonna 2020 48 340 €/ 41 oppilaspaikkaa.

Yhtiön omistaja Turun kaupunki rahoittaa turkulaisia oppilaita samalla maksusuudella ja maksut ovat samat myös muille sopimuskunnille.

Lasten ja nuorten laadukkaan ja tavoitteellisen musiikinopetuksen ja raisiolaisten musiikinopiskelijoiden kannalta on suotavaa, että toiminta on turvattu myös jatkossa ja että nykyisten opiskelijoiden osalta opetus jatkuu entisellään. Tästä syystä ehdotan, että vapaa-aikalautakunta solmii liitteenä olevan

sopimuksen taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetuksesta Turun musiikinopetus Oy:n kanssa ja että oppilaspaikkamääräksi vahvistetaan 40 oppilaspaikkaa.

Lisäksi sopimuksen kohdassa 6 todetaan, että ”Mikäli Tilaaajan oppilaspaikoille on jonossa enemmän TMO:n oppilaksi hyväksyttyjä Tilaaajan kunnassa kirjoilla olevia henkilöitä kuin Tilaaajalla on paikkoja vapaana, Tilaaaja määrittelee kiintiöönsä valittavien oppilaiden ottojärjestyksen.” Lautakunnan tulisiakin määrittellä, että mikäli oppilaitokseen olisi hakeutumassa enemmän oppilaita, kun Raisiolla on kuntapaikkoja, oppilaitoksen tulee laittaa hakijat paremmuusjärjestykseen esimerkiksi soittokokeessa tai muulla tavoin ja oppilaat otetaan sisään paremmuusjärjestyksessä. Lisäksi viranhaltijalla tulisi olla poikkeustilanteissa mahdollisuus nostaa oppilaspaikkamäärää esimerkiksi yhdellä oppilaalla lukuvuodeksi, mikäli kulttuuripalvelujen määrärahatilanne sen mahdollistaisi.

Liitteet

- 2 Sopimusluonnos taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän koulutuksen järjestämisestä.pdf

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää, että

- 1 se hyväksyy Sopimuksen taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän koulutuksen järjestämisestä Turun musiikinopetus Oy:n kanssa 1.1.2021 lähtien.
- 2 Raisio ostaa enintään 40 oppilaalle taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista koulutusta.
- 3 mikäli oppilaitokseen olisi hakeutumassa enemmän oppilaita, kun Raisiolla on kuntapaikkoja, oppilaitos laittaa hakijat paremmuusjärjestykseen ja oppilaat otetaan sisään paremmuusjärjestyksessä.
- 4 viranhaltijalla on poikkeustilanteissa mahdollisuus nostaa oppilaspaikkamäärää esimerkiksi yhdellä oppilaalla, mikäli kulttuuripalvelujen määrärahatilanne sen mahdollistaisi.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Asianro 767/01.02.01/2020

§ 47**Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan viransijaisen määrääminen**

Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo 21.8.2020:

Erikoiskirjastonhoitaja Eeva Kiviniemi on toiminut kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan sijaisena. Eeva Kiviniemen vuorotteluvapaan 20.7.2020 – 14.1.2021 ajaksi sijaiseksi on suostunut museonjohtaja Heli Isolehto. Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan sijaisuuden hoitamisesta on maksettu 60 euron tehtäväkohtainen lisä.

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää, että

- 1 kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan sijaisena toimii erikoiskirjastonhoitaja Eeva Kiviniemen vuorotteluvapaan ajan 20.7.2020 – 14.1.2021 museonjohtaja Heli Isolehto.
- 2 tehtävän hoitamisesta Isolehdolle maksetaan 60 euron suuruisen tehtäväkohtainen lisä.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Heli Isolehto, Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
palkat

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Asianro 766/01.02.01/2020

§ 48**Viestintätiimin vs. tiiminvetäjän palkkaus**

Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo 20.8.2020:

Kirjaston viestintätiimin tiiminvetäjänä toiminut erikoiskirjastonhoitaja Eeva Kiviniemi on vuorotteluvapaalla ajalla 20.7.2020 – 14.1.2021.

Esitän, että kirjastonhoitaja Topi Lindqvist ottaisi omien tehtäviensä lisäksi viestintätiimin tiiminvetäjän tehtävät hoitaakseen ajalla 20.7.2020 – 14.1.2021, mistä tehtävistä hänelle maksetaan tiiminvetäjälle tulevaa 185 euroa/kk tehtäväkohtaisen palkan lisäystä.

Järjestelystä on keskusteltu kirjastonhoitaja Topi Lindqvistin kanssa ja sillä on hänen suostumuksensa.

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää, että

- 1 kirjaston viestintätiimin tiiminvetäjän tehtävät hoitaa ajalla 20.7.2020 – 14.1.2021 kirjastonhoitaja Topi Lindqvist omien tehtäviensä lisäksi.
- 2 kirjastonhoitaja Topi Lindqvistille suoritetaan 185 euron tehtäväkohtainen palkan lisäys tiiminvetäjän tehtävien hoidosta.

Päätös tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Topi Lindqvist
palkat

Asianro 777/01.01.04/2020

§ 49**Liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan irtisanoutuminen ja viran auki julistaminen**

Sivistysjohtaja Leena Laakso 26.8.2020:

Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinta on irtisanoutunut 25.8.2020 päivätyllä ilmoituksella liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan virasta siten, että hänen viimeinen työpäivänsä on 28.2.2021.

Raision kaupungin hallintosäännön mukaan vapaa-aikalautakunta valitsee palvelualuejohtajat omalla toimialallaan. Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja toimii liikunta- ja nuorisopalvelujen palvelualuejohtajana. Sivistyskeskuksen johtaja tai hänen määräämänsä valitsee muun henkilöstön. Palvelussuhteen päättymisestä päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen eli tässä tapauksessa vapaa-aikalautakunta.

Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinta on irtisanoutunut virasta näin aikaisin, jotta vapaa-aikalautakunnalle jäisi riittävästi aikaa hakea uutta liikunta- ja nuorisotoimenjohtajaa avoimeksi tulevaan virkaan. Vakanssin perustiedot -lomake ja täyttölupahakemus ovat oheismateriaaleina. Vakanssin kelpoisuusvaatimusta esitetään muutettavaksi siten, että vaatimuksena on liikunta-alan korkeakoulututkinto. Perusteluna se, että nykyisestä organisaatiosta eläköityy liikunta-alan koulutetut ammattilaiset seuraavan vuoden aikana. Liikuntaosaamisen merkitys kasvaa hyvinvointipalvelujen kehittämisessä myös jatkossa. Liikuntapaikkojen suunnittelu, toiminnan organisointi, kunnosapito ja käyttäjien eli paikallisten urheiluseurojen ja muiden yhdistysten yhteistyö on merkittävässä roolissa toiminnan kehittämisessä.

Liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan virka tulisi tässä tapauksessa julistaa haettavaksi siten, että virkaan valittu voisi aloittaa työssään 1.3.2021. Raision kaupungin hallintosäännön mukaan viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoinna olevaan virkaan.

Oheismateriaali

- 5 Liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan irtisanoutumisilmoitus.pdf
- 6 Liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan vakanssin perustiedot.pdf
- 7 Liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan vakanssin täyttölupahakemus.pdf

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää

- 1 hyväksyä liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinnan irtisanoutumisen liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan virasta siten, että hänen viimeinen työpäivänsä on 28.2.2021.
- 2 esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että nuoriso- ja liikuntatoimenjohtajan vakanssin perustiedot hyväksytään oheisen vakanssin perustiedot lomakkeen mukaisesti.
- 3 esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan viralle myönnetään täyttölupa.
- 4 julistaa nuoriso- ja liikuntatoimenjohtajan viran haettavaksi edellyttäen, että kaupunginhallituksen konsernijaosto myöntää viralle täyttöluvan.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinta poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asianro 774/02.05.00/2020

§ 50

Uintikeskus Ulpukan harjoituskortit

Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinta 26.8.2020:

Raision kaupunki on aikanaan päättänyt, ettei alle 20-vuotiailta urheiluseuroissa aktiivisesti urheilua harrastavilta peritä liikuntatilojen käytöstä maksua. Raision Urheilijat ry uintijaoston kilpauimarit ovat kuitenkin olleet eri asemassa kuin muut urheiluseurojen aktiiviset nuoret urheilijat, koska ovat joutuneet koko ajan maksamaan Ulpukkaan sisäänpääsymaksun. Paitsi ne uimarit, jotka ovat saaneet harjoituskortin vuosittain määriteltyjen tulosrajojen puitteissa. Harjoituskortti oikeuttaa vapaaseen pääsyyn uimaseuran ohjattuihin harjoituksiin.

Suurimmassa osassa uimahalleja on käytäntönä se, että kun kilpauintia harrastava on hankkinut kilpailulisenssin ja on nimetty jononkin kilpauintiryhmään, niin silloin halli myöntää uimarille harjoituskortin.

Raision Urheilijat ry uintijaosto ehdottaakin, että uintijaoston alle 20-vuotiaille uimareille myönnetään harjoituskortti, jolla he ovat oikeutettuja käymään ohjatuissa kilpauintiharjoituksissa ilman sisäänpääsymaksua. Edellytyksenä tälle on, että he ovat hankkineet uimaliiton kilpailulisenssin ja että, heidät on nimetty johonkin uintijaoston kilparyhmiin. Yli 20-vuotiaille voidaan edelleen käyttää tuota harjoituskorttirajan vuosittaista alitusta.

Tämä ehdotus koskee vain kilparyhmiin nimettyjä uimareita eikä harrasteryhmissä käyviä lapsia tai nuoria, jotka edelleen maksavat uimahallin sisäänpääsymaksun yleisöaikana kuten ennenkin.

Liitteet

- 3 Esitys harjoituskorttirajan poistosta.pdf

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää, että Raision Urheilijoiden uintijaoston harjoituksiin Uintikeskus Ulpukassa oikeuttava harjoituskortti myönnetään kilpailulisenssin omaaville alle 20-vuotiaille uimareille.

Edellä oleva harjoituskorttikäytäntö alkaa 1.9.2020.

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Pasi Kallio, Raision Urheilijat ry. uintijaosto

Asianro 632/02.05.00/2016

§ 51**Uintikeskus Ulpukan kahvion vuokra heinäkuulta 2020**

Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinta 26.8.2020:

Uintikeskus Ulpukan kahvio on vuokrattu sopimuksella Café Ulpukka / Seija Meriläiselle. Vuokrasopimuksen mukaan vuokra on peritty kuukausittain aukiolopäivien mukaan. Kun Uintikeskus Ulpukka on kiinni, vuokraa ei peritä niiltä päiviltä.

Kesäaikana vuokrassa on huomioitu normaalista poikkeavat aukioloajat eli Ulpukka ei ole ollut avoinna viikonloppuisin. Heinäkuussa on aiemmin ollut huoltoseisokki 4 – 5 viikkoa. Tänä vuonna koronaepidemiasta johtuen Ulpukka oli kiinni 15.3. – 31.5. välisen ajan jolloin vuokraa ei peritty. Tuona aikana tehtiin normaalit kesäseisokin aikana suunnitellut huoltotoimet. Poikkeavan tilanteen johdosta päätettiin pitää Ulpukka avoinna heinäkuun ajan, arkipäivisin yhdessä vuorossa eli päivittäin puolet vähemmän kuin normaaliaukioloaikana.

Tämän johdosta Café Ulpukka / Seija Meriläinen esittää, että kahvion vuokrassa huomioitaisiin poikkeava aukioloaika ja heinäkuun 2020 vuokra 910,30 € voitaisiin puolittaa.

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta päättää, että poikkeavista aukioloajoista johtuen Café Ulpukan heinäkuun 2020 vuokra 910,30 € peritään 405,15 euron suuruisena.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Seija Meriläinen, Café Ulpukka

Asianro 53/00.02.02/2020

§ 52

Ilmoitusasiat 1.9.2020

Vapaa-aikalautakunnan tietoon saatetaan seuraavat ilmoitusluonteiset asiat:

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kevään Taide lähelle ihmistä -näyttely suljettiin 18.3. ja näyttelyä ei avattu enää kesällä. Näyttelystä tuotettiin kaksi verkkonäyttelyä:

<https://tarinasoitin.fi/taidelahelleihmista1> ja

<https://tarinasoitin.fi/taidelahelleihmista2>

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tapahtumakalenteri syksyille 2020 **oheismateriaalina.**

Liikuntapalvelut

31.8. alkavat sisäliikuntatilojen syyskauden käyttövuorot. Tilat ovat käytössä huomioiden yleiset koronatilanteen mukaiset ohjeistukset. Jos tilanne muuttuu, niin muutoksista tehdään päätökset ja ilmoitetaan välittömästi käyttäjille.

3.9. on Vaisaaren koulupihan lähiliikuntapaikan lopputarkastus Aluehallintoviraston toimesta.

23. – 24.9. on Lounais-Suomen kuntien liikuntaseminaari Turussa. Seminaarin järjestävät Lounais-Suomen Aluehallintovirasto ja Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry.

Nuorisopalvelut

Nuorisotilat ja muut kerhotoiminnot ovat aloittaneet syksyn toimintansa normaalisti.

Raisio Gaming -pelitilan avajaisia vietettiin Raision Taiteidenyön yhteydessä nuortenkeskus Nopassa 12.8. Toiminta on tarkoitettu 13 – 18-vuotiaille ja se tarjoaa nuorille kahtena iltana viikossa mahdollisuuden tutustua e-urheilun maailmaan yhdessä ohjaajien kanssa.

Nuorten pajatoiminta ja etsivä nuorisotyö on siirtynyt lähityöskentelyyn elokuun alusta alkaen.

31.8. Kesärannan majoitustilan vastaanottotarkastus. Kalusteet ja tekstiilit tulevat syyskuun alussa. Tila saadaan lokakuun alussa käyttöön.

Vapaa-aikalautakunta

01.09.2020

Oheismateriaali 8 Tapahtumat syksy 2020.pdf

Päätösehdotus

Vs. Sivistysjohtaja Leena Laakso

Vapaa-aikalautakunta merkitsee ilmoitusasiat tiedokseen.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje (37-52 §)

Muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntalaki 136 §):

§ 37 – 43, 45, 49, 52

Muun lainsäädännön mukaan ei seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla. Päätösnumerot ja muutoksenhakukiellon perusteet:

§

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus annetaan pöytäkirjanotteen liitteenä.

Oikaisuvaatimusohje

Seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus siltä osin kuin kyse ei ole kunnallisten virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta tai tulkinnasta (laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 § ja laki työtuomioistuimesta 1 §). Kuntalain 134 §:n mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, vaan valitus voidaan tehdä vasta oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä:

§ 44, 46 – 48, 50, 51

Oikaisuvaatimuksen tutkiva viranomainen

Raision kaupungin vapaa-aikalautakunta
Nallinkatu 2, PL 100, 21201 Raisio
sivistys@raisio.fi
faksi (02) 435 4382
puh. (02) 434 3111 (vaihde)

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Valitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, päätökseen saa hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4, PL 32, 20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi
faksi 029 56 42414

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus; pykälät

§ Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus; pykälät

§ Valitusaika 30 päivää

Muu valituselin

(nimi ja postiosoite) Valitusaika x päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Myös laatijan nimi ja kotikunta on mainittava.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä, todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aiemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirja on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valituskirjat voi lähettää postitse, sähköpostilla, faksilla tai lähetin välityksellä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valitusasiakirjat on lähetettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Yksityiskohtainen valitusosoitus annetaan pöytäkirjanotteen liitteenä.